

पेशागत हुक्ति, सुरक्षा, श्रम एकता आजको आवश्यकता

श्रम दर्ता नं. ३३८७

नेबियु सन्देश

NEBIU SANDESH

त्रैमासिक

वर्ष - २ अंकु २ पूर्णाङ्कु ३ २०७३ कार्तिक सहयोग रु. १०/-

बढादौरी, तिलार, बूद्ध देव. सं. १९३७ तथा
छठ पर्व २०७३ को छार्दिक मंगलमय शुभकामना

नेपाल बैंड कर्मचारी युनियन

बार्षिक उत्सवमा तुच्चाज्याभिवः(कार्यक्रम)

नेपाल बैंड कर्मचारी युनियन, केन्द्रीय समिति काठमाण्डौको तेस्रो वार्षिकोत्सवको अवसरमा मिति २०७३ श्रावण १३ गतेका दिन ने. बै. लि. प्रधान कार्यालयको प्राङ्गणमा एक समारोहका बीच नेवारी परम्परा अनुसारको सम्हेवजी कार्यक्रम सहितको जलपान कार्यक्रम सम्पन्न भयो।

समारोहमा नेपाल बैंड लिमिटेडमा कार्यरत कर्मचारीहरू, व्यवस्थापन समिति, उच्चस्तरीय व्यवस्थापकहरू, युनियनका पदाधिकारी तथा सदस्यहरू, एनडिफोन्ट, ब्लोदान लगायत अन्य संघ संस्थाहरू, नेवियु मुख्यपत्रका विज्ञापनदाताहरू, लेखकवर्गहरू तथा बैंडका पूर्व कर्मचारीहरू समेतको बृहत्

सहभागितामा भव्यतापूर्वक उक्त कार्यक्रम सम्पन्न भयो।

सो कार्यक्रम सम्पन्न गर्न युनियनका उपाध्यक्ष तथा काठमाण्डौ बैंकिङ अफिस विशेष क्षेत्रीय समितिका संयोजक राजुभक्त प्रधानाङ्गको संयोजकत्वमा वार्षिक उत्सव समारोह समिति गठन गरिएको थियो। साथै सोही दिन युनियनको तेस्रो वर्ष सम्पन्न भई चौथो वर्ष प्रवेशको उपलक्ष्यमा शुभकामना आदानप्रदानका साथ दीपावली समेत गरिएको थियो।

नेपाल बैंडको अधिकारी शेरार ...

पूर्व नायाय महाप्रबन्धक
पृष्ठप्रसाद श्रेष्ठसंगको

अन्तर्वार्ता

(पृष्ठ ४ मा)

जायज मागको लागि विरोध कार्यक्रम

नेपाल बैंड लिमिटेडमा हालै मात्र नेपाल सरकारले बढाएको तलब बृद्धि गर्दा कर्मचारीहरूले खाइपाइ आएको ग्रेड संख्या घटाइ लागु गरिएको विरोधमा मिति २०७३ भाद्र १५ गते दर्बिख मिति २०७३ भाद्र २६ गते सम्म विरोध कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको थियो।

अर्थ मन्त्रालय संस्थान महाशाखाको पत्रानुसार १ दिनको तलब बराबर भन्दा ग्रेड कम भएका संस्थामा मात्र ग्रेड समायोजन गर्न भनी निर्देशन प्राप्त भएको पत्रको आधारमा सो भन्दा कम भएमा मात्र ग्रेड समायोजन गर्नुपर्नेमा नेपाल बैंड लिमिटेडमा २०६२ सालमा नै १ दिनको तलब बराबर ग्रेड कायम गरी समायोजन भैसकेकोले पुनःसमायोजन गर्नुपर्ने नर्देखिएको र सो गर्न निर्देशन समेत भएको छैन। साथै अर्थ मन्त्रालयको एउटै निर्देशनको आधारमा नेपाल बैंड जस्तै अर्को संस्थान कृषि विकास बैंडमा पनि पहिले नै १ दिनको तलब बराबर ग्रेड कायम भैरहेकोले ग्रेड समायोजन नगरी लागु गरिएको व्यहोरा जानकारी गराउदै नेपाल बैंडमा पनि सोही वमोजिम गर्न व्यवस्थापन समक्ष नेपाल बैंडमा क्रियाशिल ५ वटै युनियनहरूले संयुक्तरूपमा २०७३ भाद्र १३ गते ध्यानाकर्षण पत्र र भाद्र १७ गते सोही सम्बन्धीको पत्रबाट अनुरोध गरिएको थियो।

बाँकी पृष्ठ २ मा

सम्पादकीय

राष्ट्रलाई अनिर्णयको बन्दिं बनाउनु हुँदैन नव वर्ष २०७२ को आगमनसंगै नेपाली जनताहरूले भोजपुरेको महाविपति बैशाख १२.१३ र २९ ज्येष्ठो विनाशकारी भूकर्म, बाढी पहिरोले थिलथिलो बनाएको परिवेश सार्वजनिक हुन नपाउँदै मधेश आन्दोलन र भारतद्वारा लगाईको नाकाबन्दीले आम जनजीवन भनै कष्टकर र अस्तव्यस्त बन्दै गएको परिवेशबाट २०७३ को आगमनसंगै धैरै हृदसर्व नेपाली जनताले राहत पाउँदै गएका छन् । यद्यपि बहुमतले पारित गरिएको भनिएको संविधान हालसर्व पनि कार्यान्वयन हुन नसक्नु संविधान संशोधन गरी संविधान जारी गर्ने भनिएता पनि सबैको मतैक्यता नहुनु आपसी विवादहरू वार्ता र सहनिबाट ढुङ्गायान नसक्नु दलगत स्वार्थलाई अंगालेर आम नेपालीहरूको हितमा कार्य गर्न छोडी सता कोन्द्रित राजनीति गर्दै सरकार बनाउने र ढाल्ने खेलमा मात्रै तल्लिन रहिरहनु स्थानिय निकायको निर्वाचनलगायत ३ तहको निर्वाचनको लाभि कुनै तयारी समेत हुन नसक्नु सरकार बनाउने र ढाल्ने खेलमा मात्रै तल्लिन रहिरहनु जस्ता विषयले देशकै छिमाथि आँच आउनुका साथै देशलाई नै अनिर्णयको बन्दिं बनाउने कार्यले विकास निर्गणिको कुरो त परै जाओस कहिं कतै केती हुन नसकेको यथार्थलाई सबैले मनन गरेकै विषय हो । राज्यले यसमा गहन भूमिका निर्वहि गर्नसक्नु पर्दछ भने सम्पूर्ण दलहरू पनि यस विषयमा सर्वेदनशिल बनै पर्दछ । दीर्घकालिन सोचका साथ हालको समस्याबाट पार पाउन अनेक विकल्पहरू रोजन सक्नुपर्दछ । नेपाली जनताहरू अव सचेत हुन आवश्यक भईसकेको छ । देशको अनुकूल परिस्थितिको फाइदा उठाई देशको अस्मितामाथि कसैले गिरे दृष्टि राख्छ भने त्यो पक्कै पनि स्वाभिमानी नेपालीलाई सहय हुँदैन । यसतर्फ हानी सचेत रहेकै सम्पूर्ण नेपालीहरू आ-आफ्नो स्वार्थलाई त्यागेर एक ढिक्का हुनै पर्दछ ।

अन्तमा,

नेपालीहरूको महान चाड तिहार-२०७३, जुँ दै ने. सं. ११३० र छठ पर्वको उपलक्ष्यमा हार्दिक मंगलमय शुभकामना व्यक्त गर्दछौं ।

ब्लोदानका बिबिध कार्यक्रमहरूमा सहभागिता

यस युनियन आवद्ध रहेको ब्लड डोनर्स एशोसियसन नेपाल (ब्लोदान) को मिति २०७३ जेठ ३२ गतेका दिन कमलपोखरीमा आयोजना गरेको विश्व रक्तदाता दिवसको समापन समारोहमा यस युनियनको तर्फबाट उपाध्यक्ष राजुभक्त प्रधानाङ्ग, महासचिव राजुराम मुनंकर्मी र कोषाध्यक्ष सरिता प्रधानको सहभागिता रहेको थियो ।

त्यसैगरी ब्लोदानका संस्थापक अध्यक्ष शरद कसाको असामयिक निधन भई मिति २०७३ असार ७ गते शोभा भगवतिमा दाहसंकार कार्यमा ब्लोदानको तर्फबाट र आवद्ध संघसंस्थाहरूको तर्फबाट श्रद्धान्जली

जायज मागको लागि ...

यसरी हाम्रो पटक पटकको मौखिक तथा लिखित अनुरोधलाई बेवास्ता गर्दै छलफल नै नारी बलपूर्वक व्यवस्थापनले हठ देखाउँदै आएको साथै यस युनियनले पेश गरेका ९ सूत्रीय बैड़ विकास सम्बन्धी र कर्मचारीर्वार्गको हक्कहित सम्बन्धीका २७ सूत्रीय माग तथा मिति २०७० फाल्गुण र २०७२ श्रावणमा व्यवस्थापन र कर्मचारी युनियनहरू बीच भएका सम्झौताहरूको कार्यान्वयनमा समेत कुनै चासो नदेखाएकोले उक्त कार्यको विरोधस्वरूप सबै ट्रेड युनियनहरूबाट मिति २०७३ भाद्र १५ गते देखि नेपाल बैड़को प्रधान कार्यालय र काठमाडौं बैकिङ्ग अफिसको कारोबार बन्द गरी चरणबद्ध आन्दोलनको सुरुवात गरिएको थियो ।

बैड़का ग्राहकवर्गहरूमा असर नपार्ने गरी बैकिङ्ग अफिसमा सुरुमा १ घण्टा, २ घण्टा र ३ घण्टासम्म र प्रधान कार्यालयको हक्मा पछि अनिश्चितकालिन पूर्णरूपमा बन्दको आहवान गरी

अर्पण गर्ने सिलसिलामा र मिति २०७३ असार १८ गते शनिवारका दिन नेपाल ल क्याम्पसमा ब्लोदानकै आयोजनामा सम्पन्न भएको स्व. शरद कसाको १३ दिने शोकसभामा यस युनियनको तर्फबाट महासचिव राजुराम मुनंकर्मीको सहभागिता रहेको थियो ।

मिति २०७३ श्रावण ८ गतेका दिन ब्लोदानको आयोजनामा काठमाडौंमा सम्पन्न भएको रक्तसञ्चार सेवाको ५० वर्ष पुगेको अवसरमा स्वयंसेवी रक्तदाता तथा संघसंस्थाहरूलाई सम्मान सहितको स्वर्ण महोत्सव समापन कार्यक्रममा यस युनियनको सक्रिय सहभागिता रहेको थियो ।

आन्दोलन भव्यरूपमा सफलतापूर्वक सञ्चालन गरिएको थियो । यसरी सम्पूर्ण कर्मचारीर्वार्गको सहभागिता रहेको उक्त आन्दोलन उत्कर्षमा पुगेपछि बाध्य भएर व्यवस्थापनले मिति २०७३ भाद्र २३ गतेदेखि वार्ताको लागि आहवान गरिएता पनि मिति २०७३ भाद्र २४ गते देखि मिति २०७३ भाद्र २६ गतेसम्म बैड़ व्यवस्थापन र ५ वटै युनियनका प्रतिनिधिहरूबीच वार्ता भई व्यवस्थापन र कर्मचारी संगठनहरूबीच भएको सहमति पछि ५ वटै युनियनले मिति २०७३ भाद्र २७ गते संयुक्तरूपमा एक विज्ञप्ती जारी गर्दै हाम्रा आन्दोलनका सम्पूर्ण कार्यक्रमहरू हाललाई स्थगित गरिएको जनाईएको थियो ।

साथै सोही विज्ञप्तीमार्फत आन्दोलनका क्रममा यस बैड़मा कार्यरत आम कर्मचारीहरूको उत्साहजनक सहभागिताको उच्च मूल्याङ्कन गर्दै आगामी दिनमा यस्तै उत्साह र सहभागिताको अपेक्षा गरिनुका साथै ग्राहक महानुभावहरूले देखाउनुभएको धैर्यताको सम्मान पनि गरिएको छ ।

Medico Home

Dharmapath, New Road, Ph. 4247817
E-mail: medicohom@hotmail.com

Our Services:

General medicine, General Surgery, Gynaec & Obs.
Dermatologist, Endoscopy, Pediatrician, Orthopedic,
E.N.T., E.C.G., Dental, X-Rays, Pharmacy, Homeopathy,
Pathology Laboratory, U.S.G. (Ultra Sono Gram)

बडा ढाई, तिछार ढाथा छठ पर्वको
हार्दिक गंगलमय शुभकामना

प्रो. सन्जु नेवा:
८८४९-५२२०८५

नेवा: ट्रेडस
कोपुण्डोल-१०, कुमारीथान, ललितपुर
उच्चस्तरीय ब्राण्डका सर्टिफिकेट
स्वैच्छन्ति वार्ता देखाउनुहोस ।

यहाँ इटालियन, इण्डियन, नेपाली लगायत
विभिन्न थाईका कपडाहरू सुपर गुल्मीमा पाइन्छ ।

नेपाल सन्देश

खेलकूद क्षेत्रमा नेपाल बैंक कर्मचारी युनियन

२०७३ असोज १६ गतेका दिन एक कार्यक्रमका विच युनियनको कार्यकक्षमा युनियनका महासचिव राजुराम मुनकर्मीवाट गोरखास्थित जनदेवि युवा क्लबलाई फूटबल प्रतियोगिताको लागि नेपाल बैंक कर्मचारी युनियनको लोगो अंकित जर्सी उक्त क्वका पदाधिकारीलाई हस्तान्तरण गरी खेलकूद क्षेत्रमा आफ्नो कदम चालेको छ।

Central Payroll System को उद्घाटन

२०७३ श्रावण ३० गते देखि नेपाल बैंक लिमिटेडले केन्द्रीय तलब भुक्तानी प्रणाली (Central Payroll System) मिति लागु गरेको छ।

सोही दिन ने.बै.लि प्रधान कार्यालय, लेखा विभागले एक समारोहका बीच उद्घाटन कार्यक्रमको आयोजना गरी Central Payroll System यालनी गरेको हो।

ने.बै.लि.बैंक सञ्चालक समितिका अध्यक्ष जनार्दन शर्मा आचार्यले उक्त प्रणालीको उद्घाटन गर्दै कर्मचारीहरूको तलब भुक्तानी कार्य परम्परागत प्रणालीमा सीमित नरही आधुनिक बैंकिङ प्रणाली अन्तर्गत केन्द्रीकृत गरेको बताउनु भयो।

उक्त कार्यक्रममा युनियनका महासचिव राजुराम मुनकर्मिको पनि सहभागिता रहेको थियो।

एनविएल प्रोफेशनल घर कर्जा

NBL Professional
HOME LOAN

प्रोफेशनल घर कर्जा
नेपाल बैंक लिमिटेड
प्रोफेशनल घर कर्जा

बडा दशौं, तिहार तथा छठ पर्वको हार्दिक मंगलमय शुभकामना व्यक्त गर्दैछौं।

निक्षेप तथा कर्जा सुरक्षण निगम प्रा.लि.
टागाल काठमाडौं,

फोन : ४४१०६६९, ४४२१२४९,
E-mail: dicgc@ntc.net.np

भविष्यको लागि जीवन बीमा गरी निश्चित हुनुहोस्।

हाम्मा सेवाहरूः-

सावधिक, सावधिक (दोहोरो दुर्भाग्यात लाभ सहन), आपातक, अग्निभुक्तानी, बालबच्चाको शिक्षा तथा विवाह, न्यादी, सामग्रिक, बास्तव्य, जीवन साथी, बाल उमडू, जीवन सुरक्षा जीवन बीमा।

बीमाको लोगो विवरणीय जाम

राष्ट्रिय बीमा संस्थान
प्रबन्ध संघर्ष विभाग, बालभुक्तानी
फोन नं. ४२५५५०
ईमेल: beema@nlink.com.np; nptbs@nlink.com.np
वेब: www.beema.com.np

बडा दशौं, तिहार तथा छठ पर्वको हार्दिक मंगलमय शुभकामना।

कुमार शर्मा
गोकर्णश्वर न.पा. बडा नं १३
वाहनधारा, जोरपाटी, काठमाडौं।

बडा दशौं, तिहार तथा छठ पर्वको हार्दिक मंगलमय शुभकामना।

कुमार शर्मा
गोकर्णश्वर न.पा. बडा नं १३
वाहनधारा, जोरपाटी, काठमाडौं।

नेपाल बैंकको मोबाइल बैंकिङ सेवा

नेपाल बैंक लिमिटेडले मोबाइल बैंकिङ सेवा दिन बैंडले एकवान सफ्ट इन्टरनेशनलसंग सम्झौता गरेको छ। सम्झौतापत्रमा बैंकका तर्फबाट प्रमुख कार्यकारी अधिकृत देवेन्ड्रप्रताप शाह र एकवान सफ्टका तर्फबाट मार्केटिङ डाइरेक्टर विपुल ढकालले हस्ताक्षर गरेका छन्।

नेपाल बैंकले पहिलोपटक प्रयोग गरेको मोबाइल बैंकिङ सेवाबाट ग्राहकले मोबाइल बैंकिङ०को सम्पूर्ण सुविधा पाउनेछन्। ग्राहकले व्यालेन्स इन्व्यायरी, कारोबार भएको जानकारी, फण्ड ट्रान्सफर भएको जानकारी पाउनेछन्। यसको अतिरिक्त ग्राहकले रिचार्जकार्ड किन्न सक्नेछन्। त्यसै नेपाल टेलिकम, एनसेल, ब्रोडलिङ, डिसहोमको पैसासमेत तिर्न सक्नेछन्। ईसेवा फोनपे नेटवर्कको सदस्य भएका नेपाल बैंकका ग्राहकले यो नेटवर्कमा भएका अरु ४० वटा बैंकहरूसंग अन्तरबैंकिङ कारोबार गर्न सकिने र आफ्नो ईसेवाको खातामा समेत पैसा जम्मा गर्न सकिने छ।

प्रोग्रेसिभ फाइनान्स लिमिटेड Progressive Finance Limited

Pako, Newroad, GPO Box No. 10390, Kathmandu, Tel: 4246402, 4242244, Fax: 977-1-246403

(क) बचत विशेषको दैनिक भौजदाता प्रदान गरिने वार्षिक व्याजदरः
प्राकृतिक व्यक्ति तर्फ

बचतको प्रकार	व्याजदर(%)	न्यूनतम भौजदाता (रु.)	व्याज पूँजीकरण गरिने समय
क) सामान्य तथा विशेष बचत	४.५०-६.००	१, ०००/-	त्रैमासिक
ख) प्रोग्रेशिम सुपर बचत	५.००-६.२५	२५, ०००/-	त्रैमासिक
ग) बाल बचत	५.५०-६.२५	१, ०००/-	त्रैमासिक
घ) कर्मचारी बैंकिङ प्लस बचत	५.००-६.२५	१, ०००/-	त्रैमासिक
इ) प्रोग्रेशिम गोल्ड बचत	५.००-६.४०	५, ०००/-	त्रैमासिक
च) शेयरवर्ती बचत	६.००-६.५०	५, ०००/-	त्रैमासिक
छ) प्रोग्रेशिम उन्नति बचत	४.५०-५.५०	१, ०००/-	त्रैमासिक
ज) शुभारम्भ बचत खाता	६.५०*	१००/-	त्रैमासिक
झ) उपतारा विशेष बचत	६.५०*	१००/-	त्रैमासिक

संस्थागत तर्फ

क) सामान्य कपोरेट बचत	६.०० % सम्म	वित्तीय संस्थाहरू रु. १०,०००/- अन्य संस्थाहरू रु. १,०००/-	त्रैमासिक
ख) प्रोग्रेशिम सुपर कपोरेट बचत	६.०० % सम्म	रु. १,००,००० सम्म	त्रैमासिक
ग) प्रोग्रेशिम विशेष कपोरेट बचत	६.०० % सम्म	वित्तीय संस्थाहरू रु. १०,०००/- अन्य संस्थाहरू रु. १,०००/-	त्रैमासिक

* शर्तहरू लागु हुनेछ।

(ख) साधारण गुद्धती विशेषमा प्रदान गरिने वार्षिक व्याज दर

प्राकृतिक व्यक्ति तर्फ

अवधि	मासिक व्याज भुक्तानी	त्रैमासिक व्याज भुक्तानी	वार्षिक व्याज भुक्तानी	स्थाद पश्चात व्याज भुक्तानी
३ महिना	-	६.५० %	-	६.५० %
६ महिना	-	६.६० %	-	६.७५ %
१ वर्ष	७.५० %	७.६५ %	७.८० %	७.८० %
२ वर्ष	७.६५ %	७.८० %	७.९० %	८.०० %
२ वर्ष माथि			आपसि सहभतीमा तय गरिने	

संस्थागत तर्फ

अवधि	त्रैमासिक व्याज भुक्तानी	वार्षिक व्याज भुक्तानी	स्थाद पश्चात व्याज भुक्तानी
३ महिना	५.५०-६.०० %	-	५.५०-६.०० %
६ महिना	५.७५-६.२५ %	-	५.७५-६.२५ %
१ वर्ष	६.२५-७.०० %	५.५०-७.२५ %	६.५०-७.२५ %
२ वर्ष	६.४०-७.२० %	६.६५-७.४० %	६.७५-७.७५ %

नोट : उपरोक्त निक्षेपमा कर्जा लिएमा थप व्याजदर २.०० प्रतिशतसम्म लानेछ र निक्षेपको १० प्रतिशतसम्म कर्जा दिन सकिनेछ।

नेबियु सन्देश

नेपाल बैड्को आधिकांश शेरार

नेपालीहरूलाई नै बिक्री गरिदिनुपछ

पुष्पप्रसाद श्रेष्ठ

पूर्व नायब महाप्रवन्धक,
ने.बै.लि.

(यस अङ्गमा हामीले नेपाल बैड्को लिमिटेडको पूर्व नायब महाप्रवन्धक श्री पुष्पप्रसाद श्रेष्ठसंग बैड्को विकास, व्यवस्थापन, कर्मचारी सेवा र उहाँले बैड्को सेवामा बिताउनुभएको लामो अनुभव जस्ता विषयको सेरोफेरोमा रहेर लिईएको अन्तरवार्तालाई पाठक समक्ष प्रस्तुत गरेका छौं। (सं.)

नाम	: पुष्पप्रसाद श्रेष्ठ
ठेगाना	: ल.पु. भूमिसखेल
जन्ममिति	: २०१८/०८/०५
शिक्षा	: एम.बि.ए.
बैड्को प्रवेश मिति	: २०४२/१२/३०
बैड्को सेवाप्रवेश गर्दाको पद	: कार्य सहायक (५ तह)
सेवा अवधिमा पदोन्नति भएका पदहरू (साल सहित)	वि.सं. २०४९ सहायक प्रबन्धक २०५३ प्रबन्धक २०६१ वरिष्ठ प्रबन्धक २०६७ मुख्य प्रबन्धक २०७१ नायब महाप्रबन्धक : किताब पढ्नु, फोटोग्राफी, हाइकिङ इत्यादि
संचर	
भाषाज्ञान	: नेपाली, नेवारी, अंग्रेजी र हिन्दी
भ्रमण	: भारत, पाकिस्तान, मलेशीया र सिंगापुर
सम्मान	: कदरपत्र, नेपैलीलिट (२०६९)
पारिवारिक स्थिति	: ४ जनाको र सामान्य
बैकिङ अनुभव	: ३० बर्ष
पिताको नाम	: शिव प्रसाद श्रेष्ठ
माताको नाम	: बेलकुमारी श्रेष्ठ
पत्नीको नाम	: रहना श्रेष्ठ

नेबियु सन्देश : ज्वज्जलपा पुष्पजी, हाल तपाईं बैड्को सेवा निवृत्ति पछि के गर्दै हुनुहुन्छ ?

उत्तर : ज्वज्जलपा, हाल म आफैने ट्रेनिङ सम्बन्धी अफिसमा व्यस्त छु। त्यही अफिसबाट मैले आफ्नो सहकारी संस्थाको बढोत्तरी (growth) लगायतका अन्य कृषि परियोजनाहरूको निर्माण गर्ने कार्य सञ्चालन गरिरहेको छु। साथै केही सामाजिक कार्यमा पनि व्यस्त छु।

नेबियु सन्देश : नेपाल बैड्को लिमिटेडमा कार्यरत रहाँ विभिन्न शाखा हुँदै प्रधान कार्यालय तथा

बैकिङ अफिसका विभिन्न विभागको अनुभव बटुल्दै नायब महाप्रबन्धकसम्म आईपुर्दा के कति भिन्नता पाऊनुभयो र के कस्ता समस्या अनि कठिनाईहरु भोग्नुपच्यो ? विस्तारपूर्वक बताइदिनुहुन्छ कि ?

उत्तर : शुरुवातका तहहरूमा कामको रमाइलो र समुहगत भावना बढि हुन्थ्यो भने जिति माथि बढुवा हुँदै गयो जिम्मेवारीको तनावसंगै तिक्तका पनि बढौदै गयो। बैड्को माथिल्लो तहमा भएको संरचनात्मक अस्पष्टता र समुहगत छलफल (team discussion) सक्दो

नगर्ने कार्यशैलीनै सबैभन्दा पीडादायक थियो।

नेबियु सन्देश : तपाईं नेपाल बैड्का विभिन्न शाखा देखि काठमाण्डौ बैकिङ र प्रधान कार्यालयका विभिन्न शाखा हुँदै मानवश्रोत विभागसम्म आईपुर्दा बैड्को व्यवस्थापन देखि कर्मचारीसम्मका बारेमा विशेष दखल र अभिलच्छ भएको कारणले खास चुरो समस्या र चुनौती तथा अवसरका बारेमा विशेष गर्नुपर्दा कसरी गर्नुहुन्छ ? कृपया सविस्तार बताइदिनु हुन्छ कि ?

उत्तर : मानवश्रोत व्यवस्थापनसंग सम्बन्धित चुरो समस्या र चुनौतिवारे युनियनलगायत प्रायः सबै कर्मचारीहरूको आ-आफैनै धारणा थियो र धेरै हदसम्म सतही थियो। मेरो लामो र संघर्षशील संलग्नता (मानवश्रोत) को आधारमा म “चुरो” समस्या र चुनौतीप्रति स्पष्ट थिएँ र त्यस्को व्यवस्थापन पनि गर्न सक्छु भन्ने आत्मविश्वासले प्रारम्भिक रूपमा एउटा योजना बनाएर त्यसलाई संस्थागत गर्न पुरै इमान्दारीसाथ लागेको थिएँ। यो कुनै व्यक्तिगत स्वार्थ वा दबावमा परेर गर्नलागेको थिइन। समस्याको “चुरो” थियो व्यवस्थापन र युनियन दुवै पक्षमा व्याप्त “डर” (Fear Phobia) र इगो (ego) साथै व्यवस्थापनबाट हुनजाने कमजोरी। बैड्का संबेदनशील कार्यहरू system अनुसार logical ढङ्गले हुने भएदेखि युनियनहरू धेरै हदसम्म relax रहन्थ्यो तर त्यस्को विपरीत अवस्थामा उनिहरूमा शक्ति प्रदर्शन गर्ने र डर (Fear Phobia) को सिर्जना गर्ने होडबाजी गर्न विवस्त हुन्छन्। एक किसिमले भन्ने हो भने हामीले गर्नुपर्ने डर र इगो (fear and ego management) व्यवस्थापन नै पनि हो।

पहिलो पटक मानवश्रोत व्यवस्थापन विभाग चलाउँदा मैले त्यही “चुरो”लाई सम्बोधन गरेर केही ठोस कार्यहरू पनि गरेको थिएं तर संस्थागत हुनसकेन। त्यसैले पछिलोपटक मा.श्रो. व्य. विभागमा आउने वितिकै त्यसलाई मुर्तरूप (संस्थागत स्वरूप) दिन ठोस एवं प्रष्ट योजनासहित काम गर्दै थिएं।

नेबियु सन्देश : बैड्ड विकासको पाटोमा ICCMT को कार्यकाल, बैड्डको पूँजीबृद्धि योजना, नेपाल राष्ट्र बैड्डको प्रत्यक्ष भूमिका र तत्परतात हालको परिवर्तित अवस्थालाई कुन रूपमा लिनुहुन्छ?

उत्तर : तपाईंले दुइ अवस्थाको कुरा गर्नुभयो, हालको CEO देवेन्द्रसर भन्दा अगाडिको समय र हाल उहाँको कार्यकाल समय। पहिलोमा ति सबै नियामक निकायले अपनाएको एउटा प्राविधिक समाधान मात्र थियो। त्यसले बैड्ड विकासमा केही दिगो योगदान गर्न सकेन। बरु नेपाल बैड्डका केही राम्रा सांस्कृतिक पक्षलाई विगार्ने काम मात्र गन्यो। पूँजी योजनाको सम्बन्धमा, पहिले बनेका सबै योजनाहरू एउटा औपचारिकता र भारा टराई मात्र थियो। हालको योजनामा बैड्डको आफ्नोपन (ownership) हुनुका साथै यथार्थमुलक (realistic) छ।

नेबियु सन्देश : नेपाल बैड्डले पूँजीबृद्धि योजनालाई सफल बनाई बैकिङ्ग क्षेत्रमा अबल दर्जमा आफुलाई नाफामूलक संस्था बनाउन सफल भएता पनि कर्मचारीको उत्प्रेरणा जगाउने कार्यमा न्यून प्रतिशतले मात्रै सफल भएको देखिन्छ। यो प्रतिशतलाई उच्च विन्तुमा पुऱ्याउन के के गर्नुपर्ला?

उत्तर : कर्मचारी उत्प्रेरणाको कुरा सामान्यतयाःहामीले सोचेभन्दा अलि फरक छ। आजभोलि अर्थिक वा अन्य सुविधाले खासै काम गर्दैन, कर्मचारीहरूको उत्प्रेरणा पनि उच्चस्तरको भैसकेको हुनाले मुख्यतः बैड्ड व्यवस्थापनको सञ्चालन गुणस्तर र नेतृत्वबर्गको आचरण, व्यवहार र क्षमताले नै उत्प्रेरित गर्ने वा नगर्ने भन्ने कुरा निर्धारण हुने गर्दछ।

नेबियु सन्देश : बैड्ड व्यवस्थापनका सबल पक्ष र कमजोर पक्ष के के रहे? साथै आगामी दिनमा यसलाई कसरी सुधार गनुपर्ला?

उत्तर : कुनै पनि बैड्डको सबल र कमजोर

पक्षलाई बैड्ड स्वयंले व्याख्या गर्नुपर्दा एउटा सान्दर्भिक रणनीतिका (Relevant strategy) तहत बैड्डको छवि सुहाउने गरी एउटा निश्चित ब्राण्ड संरचना (Brand format) अन्तर्गत रहेर गर्नुपर्ने हुन्छ। व्यवस्थापन लगायत सम्पूर्ण कर्मचारीहरूले पनि त्यही अनुसार एउटै बोली बोल्नुका साथै बाहिरका ग्राहक एवं सम्पूर्ण पक्षहरूले पनि त्यही अनुसार ग्रहण गरोस् भन्ने प्रयास हुनुपर्दछ। यही भावना राखेर मैले बैड्डमा मार्केटिङ्ग (Marketing) को अवधारणा अनुरूपको विभाग खोल्नमा ठूलो कसरत गर्नुपरेको कुरा धेरैलाई थाहा नहुन सक्छ, जुन पछि न त उद्देश्य अनुरूप नै सञ्चालन भयो न त अस्तित्वमा नै रह्यो। तैपनि मैले भन्नुपर्दा नेपाल बैड्डको सबल पक्षहरू धेरै नै छन् र जगजाहेरै छ। साथै यसका कमजोर पक्षहरूमा मूख्य र चूरो कुरा भनेको स्पष्ट नीति र रणनीति दिन नसक्नु एवं बैड्डको छवि र आकार (Image & size) अनुरूप नेतृत्व दिन नसक्नु नै हो जून कुरा उच्च व्यवस्थापक वर्ग तर्फ नै लक्षित हुन्छ। अरु कमजोरीहरू भनेको मोटामोटी यसको साइड इफेक्ट (side effect) हरू मात्र हुन्।

नेबियु सन्देश : तपाईं नायव महाप्रवन्धकमा कार्यरत रहाँदा बनेका HR Plan तथा बैड्ड विकास सम्बन्धिका योजना के के थिए? अनि कति पूरा भए? कृपया बताइदिनु हुन्छ कि?

उत्तर : त्यसबेला बनेको HR Plan (Not Documental) मस्यौदाको रूपमा नै रह्यो। उक्त मस्यौदालाई मूर्तरूप दिन सबै पक्षको सकृद र सहभागिताको आवस्यकता थियो जुन हुन सकेन। आधिकारीक रूपमा अफिसियल टेबलमा छलफल नै हुन पाएन वा भनौं भ्याइएन। त्यसको प्रारूप के थियो र कस्तो थियो भनेर तपाईलाई थाहा नै हुनुपर्छ तैपनि फेरि उल्लेख गर्नुपर्दा सरुवा सम्बन्धी सम्पूर्ण विधि, अभ्यास र आधारलाई (criteria) प्रणालीबद्ध गरी सरुवा निर्देशिका (Transfer Manual) तयार गर्ने, सम्पूर्ण यूनियनका पूर्णकालीन पदाधिकारीहरूलाई दैनन्दिन सरुवा लगायतका प्रशासनिक कार्यहरूबाट मुक्त गरी बैड्ड विकास मार्केटिङ्ग, असूली र क्षेत्रीय संरचनाको अध्ययन कार्यमा परिचालन गर्ने एवं मानवश्रोत व्यवस्थापन विभागलाई कर्मचारी तालिम र विकास कार्यमा बढी संलग्न गराउने जस्ता विषयहरू प्रमुख थियो

भने अर्कोतिर बैड्ड विकासलगायत यसको कुनै पनि सकारात्मक पहल गर्ने कार्यमा उच्च पदाधिकारीहरू एवं विभागहरूको तालमेल (co-ordination) नमिल्ने हुवा नेतृत्वदायी कार्यसंयोजन (chief co-ordinator) को पाटोलाई प्रभावशाली बनाउन अति जरुरी हुन्छ, र त्यसैले यसको लागि यथास्थितिमा अन्य विकल्पहरूले काम गर्न नसक्ने हुँदा प्रमुख कार्यकारी अधिकृतको कार्यालयलाई संस्थागत (Institutional) रूपमा सुदृढ बनाउने तर्फ मेरो प्रयास उन्मुख थियो जुन मैले छाडेको दिन सम्म पनि हुन सकेन।

नेबियु सन्देश : नेपाल बैड्डलाई निजीकरण गरी रणनीतिक साभेदारलाई हस्तान्तरण गर्ने साथै नेपाल सरकारले आफ्नो स्वामित्वमा रहेको शेयर समेत विक्री गर्ने चर्चा चलिरहेको सन्दर्भमा तपाईंको धारणा के हुन सक्ला?

उत्तर : स्पष्टसंग भन्नुपर्दा सत्य के हो भने नेपाल सरकारले नेपाल बैड्डको आधिकांश शेयर बिदेशी रणनीतिक साभेदारलाई होइन कि नेपालीहरूलाई नै बिकी गरिदिनुपर्छ, अरु कुनै पनि बाटोबाट नेपाल बैड्डको हित हुँदैन।

नेबियु सन्देश : बैड्ड सेवाको लामो अनुभव तपाईं कसरी साटन चाहनुहुन्छ? बैड्ड सेवामा रहाँदाको तपाईंको सुखद / दुःखद क्षण बारे केही बताई दिनुहुन्छ कि?

उत्तर : मैले बैड्डमा बिताएका क्षणहरू प्रायः संघर्षशील नै रह्यो। सुदूर पश्चिमाञ्चलको धनगढीबाट शुरु गरेर पोखरा क्षेत्र बाहेकका १२ वटा शाखाहरू एवं MSD / Audit बाहेक प्रधान कार्यालयका सम्पूर्ण विभागहरूमा कार्यरत रहाँदा मैले सधै आफ्नो र व्यवस्थापनको निर्णय विधिलाई रणनीतिक एवं प्रणालीमा आधारीत (strategic & system based) गराउने प्रयास गरें। मैले कुनै पनि बाद र विवादबाट मुक्त भई निस्वार्थ भावले बैड्डमा एउटा दिगो विधि (System) र यसको उच्च छवि (Image) बनाउनतर्फ उन्मुख रहें। यस क्रममा केही अनावस्यक तनाव र संघर्षको स्थिति पनि बन्ने गरेको थियो। सीधा भन्नुपर्दा उच्च पदमा रहे पनि संरचनात्मक छिक्रता (structural loopholes) र गन्जागोल (role conflict and confusion) ले गर्दा अपेक्षाकृत कार्यस्वतन्त्रता मैले कहिले पाईन।

बाँकी पृष्ठ ११ मा

आ.व. २०७३/०७४ को मौद्रिक नीति भित्र वित्तीय क्षेत्र कार्यक्रम

वित्तीय क्षेत्र सुधार

- नेपालले वि.सं. २०४२ देखि प्रारम्भ गरेको पहिलो चरणको वित्तीय क्षेत्र सुधार कार्यक्रमले प्रतिस्पर्धाको बातावरण सिर्जना गयो भने वि.सं २०५० को दशकको मध्यतिर शुरु गरिएको दोस्रो चरणको कार्यक्रम संस्थागत सुशासन तथा वित्तीय क्षेत्रको सुदृढीकरणमा केन्द्रित रहेको छ। पहिलो र दोस्रो चरणको वित्तीय क्षेत्र सुधार कार्यक्रमका उपलब्धीहरूलाई जगेन्टा गर्दै परिवर्तन आर्थिक संरचनासंग तालमेल खाने समावेशी वित्तीय संरचना निर्माणमा तेस्रो चरणको वित्तीय क्षेत्र सुधार कार्यक्रम केन्द्रित गर्नुपर्ने देखिन्छ।
- वित्तीय क्षेत्र विकास रणनीति स्वीकृत भएपश्चात् उक्त रणनीतिमा उल्लेखित कार्यक्रमहरू चरणबद्ध रूपमा कार्यान्वयन गर्दै लगिनेछ।

नियम तथा सुपरिवेक्षण

- बैड़ तथा वित्तीय संस्थाहरूले महानगरपालिका तथा उपमहानगरपालिका क्षेत्रभित्र र नगरपालिकाका सदरमुकाम बाहेकका स्थानहरूमा शाखा खोल्न यस बैड़को पूर्व स्वीकृति लिनु नपर्ने व्यवस्था गरिएको छ।।
- पूर्वाधारका क्षेत्रमा लगानी गर्न निजी क्षेत्र समेतको सहभागितामा पूर्वाधार विकास बैड़ स्थापना गर्ने कार्य अगाडि बढाइने छ।
- समग्र बैकड़ प्रणालीको संस्थागत सुशासन एवम् जोखिम व्यवस्थापनको गुणस्तर सुधार गर्नका लागि अन्तर्राष्ट्रिय असल अभ्यास समेटी बैड़ तथा वित्तीय संस्थाका सञ्चालकहरूलाई अभिमुखीकरण गर्न “सञ्चालक शिक्षा कार्यक्रम” सञ्चालन गरिनेछ।
- सामाजिक सुरक्षा भत्ता बैड़ खातामार्फत् उपलब्ध गराउन तथा सबै नेपालीको बैड़ खाता अभियान सञ्चालन गर्ने सम्बन्धमा आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ।
- बैड़ तथा वित्तीय संस्थाहरूले संस्थागत उत्तरदायित्व सम्बन्धी कार्यमा आफ्नो मुनाफाको कम्तीमा १ प्रतिशत रकम छुट्याउनु पर्ने तथा कुल कर्मचारी खर्चको न्यूनतम ३ प्रतिशत रकम तालिम तथा बृति विकासमा खर्च गर्नुपर्ने व्यवस्था गरिनेछ।
- नगद कारोबारबाट हुने जोखिम न्यूनीकरण गर्ने रु ५० लाखभन्दा बढीको कारोबार अनिवार्य रूपमा चेकमार्फत् गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेकोमा उक्त सीमालाई घटाई रु ३० लाख

कायम गरिएको छ।

लघुवित्त तथा वित्तीय साक्षरता

- लघुवित्त संस्थाहरूले कर्जा लगानी गर्दा ग्राहकसंग लिने व्याजदर सम्बन्धित संस्थाको कोषको लागत (Cost of fund) मा बढीमा ७ प्रतिशत स्प्रेड कायम गरी व्याजदर निर्धारण गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ।
- संघीय संरचना तथा इ-म्यापिङ्को अध्ययन प्रतिवेदन समेतलाई दृष्टिगत गरी लघुवित्त संस्थाहरूको वित्तीय पहुँचको अवस्था, स्तर बृद्धि, मर्जर / प्राप्ति तथा सञ्चालन सम्बन्धमा अध्ययन गरी आवश्यक नीतिगत व्यवस्था गरिनेछ। यस्तो व्यवस्था नभएसम्मका लागि लघुवित्त संस्था स्थापना एवम् वित्तीय कारोबार गर्न इजाजतपत्रको लागि आवेदन लिने कार्य स्थगन गरिएको छ। तर तोकिएका जिल्लामा प्रधान कार्यालय रहने गरी स्थापना हुने लघुवित्त संस्थाहरूको लागि विद्यमान इजाजत नीतिलाई यथावत राखिएको छ।
- राष्ट्रिय स्तरको थोक कर्जा प्रदान गर्ने लघुवित्त संस्थाहरूले २०७५ असार मसान्तसम्म न्यूनतम ८ चुक्ता पैसी रु ६० करोड कायम गर्नुपर्ने व्यवस्था गरिएको छ।
- लघुवित्त संस्थाहरूबाट प्रवाह हुने विद्यमान कर्जा सीमा बृद्धि गरिएको छ।
- जनसाधारणलाई वित्तीय सेवाको उपयोग गर्नका लागि प्रोत्साहन गर्न, वित्तीय सेवाका ग्राहकहरूको हित संरक्षण गर्न तथा वित्तीय समावेशीकरण बढाउन नेपाल सरकारबाट राष्ट्रिय वित्तीय साक्षरता नीति स्वीकृत भएपश्चात् सो अनुसारको कार्य अगाडि बढाइनेछ।
- परिवर्त्य विनियम व्यवस्थापन
- भारत बाहेक तेस्रो मुलुकहरूबाट ड्राफ्ट-टी.टी.को माध्यमबाट वस्तु आयात गर्दा एकपटकमा बढीमा अमेरिकी डलर ४० हजार बराबरसम्मको परिवर्त्य विदेशी मुद्रा भुक्तानी दिन पाइने व्यवस्था रहेकोमा सो सीमामा बृद्धि गरी अमेरिकी डलर ५० हजार कायम गरिनेछ।
- भारतबाट परिवर्त्य विदेशी मुद्रा भुक्तानी हुने गरी सफ्टवेयर खरिद गर्नुपरेमा हाल एकपटकमा बढीमा अमेरिकी डलर १० हजार सीमा रहेकोमा यसलाई बृद्धि गरी अमेरिकी डलर १५ हजारसम्मको सफ्टवेयर एल.सी.मार्फत् आयात गर्न पाउने व्यवस्था गरिनेछ।
- विप्रेषण तथा मनिचेन्जर व्यवसायमा संलग्न संस्थाहरूले कायम गर्नुपर्ने व्यवस्था गरिएको छ।
- परिवर्त्य विदेशी मुद्रामा खाता हुने नेपालीले आफ्नो खाताबाट वस्तु तथा सेवा खरिद गर्ने प्रयोजनका लागि वार्षिक अमेरिकी डलर १५ हजारसम्म भुक्तानी दिनसक्ते व्यवस्था गरिनेछ।
- परिवर्त्य विदेशी मुद्राको मागलाई दृष्टिगत गरी खरिददर मात्र उल्लेख हुने विदेशी मुद्राहरूको खरिददर र विक्रीदर दुवै तोकी विक्री गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ।
- श्रम स्वीकृति लिई कार्य गरिरहेका विदेशी नागरिकहरूले परिवर्त्य विदेशी मुद्रामा तेस्रो मुलुकमा पारिश्रमिक पठाउनु पर्दा तोकिए बमोजिमको कागजात लिई तोकिए बमोजिमको रकम बैड़ तथा वित्तीय संस्थाहरूबाट सोकै भुक्तानी गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ।

समष्टीमा,

- चालु आर्थिक वर्षको पछिल्लो समयमा आर्थिक गतिविधिमा आएको सुधारसँगै आगामी दिनमा अर्थतन्त्रले गति लिने अपेक्षा गरिएको छ। अर्थतन्त्रको पुनरुत्थान एवम् पुनिर्नामान नीतिलाई अर्थतन्त्रले गरिएको छ। त्यसैगरी, विप्रेषण अप्रावहमा आउन सबै उतार-चढावबाट वित्तीय तथा बाह्य क्षेत्रमा पर्नसक्ते जोखिमलाई न्यूनीकरण गर्न सावधानीपूर्वक मैट्रिक व्यवस्थापन गर्नुपर्ने अवस्था छ।
- पछिल्लो समयमा कर्जा लगानीको बातावरणमा सुधार हुई गएको परिप्रेक्ष्यमा नेपाल सरकारको बजेटसंग सन्तुलन मिलाई तर्जमा गरिएको आर्थिक वर्ष २०७३/७४ को मैट्रिक नीतिको कार्यान्वयनबाट समर्पिगत आर्थिक स्थायित्व कायम गर्न तथा लक्षित आर्थिक बृद्धि हासिल गर्न सहयोग पुने अपेक्षा गरिएको छ।
- प्रस्तुत मैट्रिक नीति तर्जुमाको कममा सहयोग पुऱ्याउने नेपाल सरकारका निकायहरू, बैड़ तथा वित्तीय संस्थाहरू, विभिन्न व्यावसायिक संघ-संस्थाहरू, विद्युतवर्ग, सञ्चार माध्यमलगायत सबै सरोकारबालाहरूलाई धन्यबाद ज्ञापन गर्दै यो मैट्रिक नीतिमा व्यवस्था गरिएका नीति तथा कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयनमा सदाभै सबैको सहयोग प्राप्त हुने अपेक्षा गरिएको छ।

बैड़ु मर्जर र मर्जर सम्बन्धी कानूनी व्यवस्था

लक्ष्मीप्रसाद मैनाली, एम ए, एलएल वि

मर्जरको अवधारणा अमेरिकाबाट सन २००७ बाट सुरु भएको हो । अमेरिकाबाट सुरुवात भएको मर्जरको अवधारण विश्वव्यापी हुँदै नेपालका बैड़ु तथा वित्तीय संस्थाहरूको बीचमा मर्जरको सुरुवात वि.सं. २०६१ सालबाट भएको हो । बैड़ु तथा वित्तीय संस्था एक आपसमा मर्जर गर्नु वा एक्विजिसन गर्नुको मुख्य लक्ष्य बैड़हरूको उद्देश्यमा सर्वैतर वित्तीय पहुँचमा अभिवृद्धि, सर्वसुलभ ढङ्गले निक्षेप लिई कर्जा प्रवाह गर्नु लागत घटाई नाफा अभिवृद्धि गर्नु र लगानीकर्ताहरूलाई हौसला प्रदान गर्नु हो । त्यसैरी बैड़हरूको दीर्घकालीन सञ्चालनको लागि मार्ग प्रदान गर्नु र वित्तीय जोखिमलाई न्युनिकरण गर्न, राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय प्रतिस्पर्धा मार्फत सक्षम बनाउन, वित्तीय प्रणालिमार्फत सर्वसाधारणको विश्वसनियता बढाउनको लागि मर्जर तथा एक्विजिसनलाई मान्यता दिएको पाइन्छ ।

जब नेपालमा मर्जर सम्बन्धी अवधारणा आयो त्यो समयमा मर्जर सम्बन्धी छ्वैट कानूनी व्यवस्था नभएका कारण बैड़ु तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन मार्फत सर्वप्रथम लक्ष्मी बैड़सँग हिमालयन सेभिङ एण्ड फाइनान्स कम्पनि मर्ज भएको थियो । ततपश्चात् अन्य केही वित्तीय संस्थाहरूले चाहेर पनि मर्जमा जान सकेका थिएनन् । बढो प्रतिस्पर्धा, जोखीमको सहज व्यवस्थापन नहुनु पूँजीको कमि तथा नेपाल राष्ट्र बैड़बाट पाउने थप सहुलियत सम्बन्धी कुनै व्यवस्था नभएको कारण अन्य क्यौं वित्तीय संस्थाहरूले चाहेर पनि मर्जमा जान सकेका थिएनन् ।

मर्जर सम्बन्धी अलग कानून नभएको र मर्ज भए पश्चात् नेपाल राष्ट्र बैड़बाट पाउने थप सहुलियत सम्बन्धी कुनै व्यवस्था नभएको कारण अन्य क्यौं वित्तीय संस्थाहरूले चाहेर पनि मर्जमा जान सकेका थिएनन् । बढो प्रतिस्पर्धा, जोखीमको सहज व्यवस्थापन नहुनु पूँजीको कमि तथा नेपाल राष्ट्र बैड़को विभिन्न वाध्यात्मक नीतिहरूका कारण नेपालको वित्तीय संस्थाहरूमा व्यापक आर्थिक संकट उत्पन्न भई संस्था नै बन्द हुने अवस्था समेत देखिएकोले विभिन्न वित्तीय संस्थाहरूलाई संरक्षण गर्नका लागि एक आपसमा समायोजनको माध्यमबाट पुन नयाँ किसिमले नयाँ जिवन दिई सञ्चालन गर्नका लागि अवसर दिने मनसायका साथ

नेपाल राष्ट्र बैड़ले २०६८ साल वैशाख २५ गतेबाट विशेष कानूनको रूपमा बैड़ तथा वित्तीय संस्था एक आपसमा गाभ्ने वा गाभिने सम्बन्धी विनियमावली, २०६८ लागु गरेको थियो ।

जस अन्तर्गत मर्जर भन्नाले दुई वा दुई भन्दा बढी इजाजतपत्र प्राप्त संस्थाहरू बीच एक आपसमा भएको समझौता बमोजिम गाभ्ने संस्थाका अस्तित्व समाप्त भई गाभ्ने संस्थामा समाहित हुने कार्य सम्भन्नु परदछ र सो शब्दले दुई वा दुई भन्दा बढी इजाजतपत्र प्राप्त संस्था एक आपसमा गाभ्नु नयाँ बन्ने कार्य समेतलाई जनाउँछ भनी उल्लेख गरेको पाइन्छ । नेपाल राष्ट्र बैड़ले उक्त विनियमावली लागु गरे पश्चात् नेपालका क्यौं बाणिज्य बैड़, विकास बैड़ तथा वित्तीय संस्थाहरूले सो विनियमावलीको व्यवस्था अनुरुप मर्जाङ्ग प्रकृयामा सामेल भई सफलतापूर्वक मर्जको कार्य समेत गरी कारोबार सुरु गरिसकेका छन् भने कतिपय मर्जरको प्रक्रियामा नै रहेका छन् ।

कुनै पनि कम्पनि एक अर्कामा गाभ्ने वा गाभिने भन्नाले दुई वा दुई भन्दा बढी कम्पनिहरू एक अर्कोमा पूर्णरूपमा गाभिनु प्रक्रिया हो । यो एउटा यस्तो माध्यम हो जसको कारण वहु पहिचान भएका कम्पनिहरू एकै थलोमा समावेस हुन्छन् । Black Law Dictionary ले यसलाई यसरी परिभाषित गरेको छ । A merger has been defined as the fusion or absorption of one thing or right in to another, generally spoken of a case where one of the subjects is less dignity of importance than the other. Hence the less important cases to have an independent existence.

त्यस्तैगरी राष्ट्र बैड़का अनुसार गाभिने कार्य भन्नाले दुई वा सो भन्दा बढी इजाजत प्राप्त संस्थाहरू बीच एक आपसमा भएको समझौता अनुसार पुराना संस्थाको अस्तित्व पूर्ण रूपमा समाप्त भई गाभ्ने संस्थामा समाहित हुनु भने बुझिन्छ । त्यस्तैगरी इजाजतप्राप्त संस्था एक आपसमा गाभ्नु नयाँ संस्था जन्मनु हो । कम्पनि ऐन २०६३ को परिभाषा खण्डमा यस विषयलाई परिभाषित गरिएको पाइन्न ।

यहाँ कम्पनि गाभ्ने र गाभिने विषय अन्तर्गत समान पूँजी भएका कम्पनिहरू एक आपसमा गाभिई ठूलो पूँजीको कम्पनि बनाई कम्पनि गाभ्ने र गाभिने गरिन्छ उदाहरणको लागि प्रभु विकास बैड़ र किष्ट बैड़ त्यस्तैगरी आई.एम.ई र ग्लोबल बैड़ लाई लिन सकिन्छ । त्यस्तैगरी एउटा ठूलो कम्पनिले सानो कम्पनिलाई आफु समक्ष गाभी सानो कम्पनिको अस्तित्व पूर्ण रूपमा मेटाइ गाभ्ने गरिन्छ । साथै एउटा कम्पनिको सम्पूर्ण सेयर अर्को कम्पनिले खरिद गरेर पनि कम्पनि गाभ्न सकिन्छ । यसरी कम्पनि गाभ्ने र गाभिने समग्र प्रक्रियालाई हेर्दा यस विषय अन्तर्गत कम्पनिको पुर्निमाण पनि पर्दछ ।

नेपालको कम्पनि कानूनले कम्पनि गाभ्ने र गाभिने विषयमा विस्तृत व्यवस्था गरेको छैन । कम्पनि ऐन २०६३ को दफा १७७ मा कम्पनि गाभिन सक्ने त्यस सम्बन्धी केही प्रावधानहरूको मात्रै उल्लेख गरेको छ । यसरी समग्रमा भन्नुपर्दा नेपालको कम्पनि ऐनमा कम्पनि गाभ्ने र गाभिने सम्बन्धी व्यवस्थाको अभाव रहेको छ । यसमा परिमार्जन गर्नु आवश्यक छ ।

कम्पनि गाभ्दा वा गाभिंदा निम्न अवस्थामा हुने गरेको पाइन्छ ।

- कानून बमोजिम कम्पनिले चुक्ता पूँजी एकै पुऱ्याउन नसकेमा ।
- राज्यको नयाँ परिस्थिति बमोजिम कम्पनिलाई अगाडि बढाउन
- कुनै पनि कम्पनिको खुद सम्पत्तिमा ह्लास आई खराव अवस्था सिर्जना भएमा
- साना कम्पनि एक आपसमा मिली ठूलो पूँजी निर्माण गर्न
- नयाँ उद्देश्यका साथ अधि बहन
- जनताको विश्वासमा बढी गर्न
- कम्पनिलाई पूर्ण रूपमा नयाँ व्यवस्थामा लागि सञ्चालनमा ल्याउनको लागि कम्पनि गाभ्ने कार्यबाट थेरै कर्मचारीबाट पनि धेरै कामको लाभांश प्राप्त प्रशासनिक खर्चमा समेत कम हुन जान्छ । फरक फरक प्रकारका कम्पनिहरू एक आपसमा गाभ्ने

र गाभिने कार्यलाई विभिन्न प्रकारले हेन्न सकिन्छ। जो निम्न छन् ।

१. Horizontal merger दुई कम्पनिहरू जस्को समान हैसियत र बजारमा समान प्रतिस्पर्धामा रहेका हुन्छन् ती कम्पनिहरू एक आपसमा समाहित हुनु लाई Horizontal merger भनिन्छ। यस्ता कम्पनि एक आपसमा गाभिन्दा समान हैसियत र समान प्रतिस्पर्धा बजारमा भएको कारणले खासै असर परेको देखिदैन ।
२. Vertical Merger एउटा कम्पनिले अर्को कम्पनिको सम्पूर्ण Costumer र Supplier लाई नै लिन्छ भने त्यसप्रकारको कम्पनि गाभने वा गाभिने प्रक्रियालाई Vertical Merger भनिन्छ ।
३. Conglomerate Merger एउटै उद्देश्य, उत्पादन र बजार भएको कम्पनि अर्को फरक उत्पादन, फरक उद्देश्य र फरक बजार भएको कम्पनिमा समाहित भएमा त्यस्तो प्रकारको कम्पनि गाभने र गाभिने प्रक्रियालाई Conglomerate Merger भनिन्छ। यस्तो स्थितिमा कम्पनि गाभनु अधिको कुनै पनि कुरा मिल्दैन ।
४. Geographic Merger एउटै भौगोलिक क्षेत्रमा त्यहाँको बजारलाई नै मध्यनजर गरी अन्य भौगोलिक क्षेत्रको उत्पादन आफ्नो क्षेत्रमा गर्ने गरी गाभने र गाभिनेतालाई Geographic Merger भनिन्छ ।
५. Product Extension Merger एउटै कार्यको लागि फरक फरक प्रकारको वस्तुहरू उत्पादन गर्ने कम्पनिहरू एक आपसमा समाहित हुन्छन् भने त्यो प्रक्रियालाई Product Extension Merger भनिन्छ ।

मर्जरको बाध्यता किन त ?

नेपालको परिवेसलाई मध्यनजर गर्ने हो भने खासगरी तिन वटा कारणहरूले बैङ्ग तथा वित्तीय संस्था मर्जरमा जाने गरेको पाइन्छ। जो निम्न छन् ।

१. पूँजी अभावका कारण थप लगानी गर्ने वातावरण नभई नाफा घट्नु ।
२. व्यवसायिक एवं वित्तीय अवस्थाको सन्तुलन विग्राह आफ्नो अस्तित्व संकटमा पर्नु ।
३. क्षेत्रियस्तरबाट कारोबारमा विस्तार गरी राष्ट्रिय स्तरमा आउन ।

कुनै पनि कम्पनि गाभने कार्य गर्दा त्यसबाट कम्पनिलाई नाफा नै हुन्छ भन्ने

छैन । यस सम्बन्धी सम्पूर्ण निर्णय गर्ने अधिकार कम्पनिको साधारण सभामा मात्र निहित हुन्छ । त्यसैगरी नेपाल राष्ट्र बैडले तोकेको सिमामा कम्पनि पुग्न नसके वा खराव अवस्था भएका कम्पनिहरूलाई राष्ट्र बैडले तै कम्पनि मर्ज गर्ने प्रोत्साहन र ताकेता समेत गरेको पाइन्छ ।

नेपालमा गाभने र गाभिने कम्पनिहरूको शेयर मूल्यको विषयमा शेयर मूल्य निर्धारण गर्दा दुवै कम्पनिको Due Diligence Audit गराएर मात्रै सोही आधारमा शेयर मूल्य निर्धारण गर्नुपर्ने प्रावधान रहेको पाइन्छ । त्यसैगरी गाभने र गाभिने कार्य भईसकेपछि कर्मचारीको अवस्थाको बारेमा कम्पनि गाभने गाभिने वीचमा भएका सम्भौता बमोजिम हुनुका साथै कर्मचारीको मन्जुरीका आधारमा अवकास दिने वा गाभने कम्पनिमा यथावत काम गर्ने वातावरण मिलाईन्छ ।

नेपालमा हाल आएर क्यौंको संख्यामा फरक फरक उद्देश्यका साथ कम्पनिहरू स्थापित भएका छन् । अहिले आएर विभिन्न कम्पनिहरू एक आपसमा गाभिनेको होडवाजी नै चलेको छ । जति ठूलठूला कम्पनिहरू गाभने र गाभिने प्रक्रियामा रहेका छन् त्यति नै मात्रामा साना कम्पनिहरू पनि सोही मान्यतालाई अवलम्बन गर्दछन् । वित्तीय संस्थाहरू गाभने गाभिने सम्बन्धमा नेपाल राष्ट्र बैडलाई स्विकृत गरी लागु गरिएको बैङ्ग तथा वित्तीय संस्था एक आपसमा गाभने र गाभिने सम्बन्धी नियमावली २०६८ लागु रहेको छ । कम्पनि ऐन पूर्ण रूपमा कम्पनि गाभने

र गाभिने सम्बन्धी व्यवस्था नभएकोले राष्ट्र बैडले यो नियमावली त्याउनु परेको हो । त्यसकारण कम्पनि कानूनमा वित्तीय संस्था गाभने र गाभिने सम्बन्धी विस्तृत व्यवस्था हुनु जरुरी छ ।

निष्कर्ष

आज आएर सम्पूर्ण विश्व व्यापार व्यवसायबाट नै टिकेको छ । आधारभूत आवश्यकता देखि लिएर कृषि, निर्माण आयात निर्यात सम्पूर्ण गतिविधिहरू कम्पनिहरू नै गरिएको पाइन्छ । अहिले कम्पनि भनेन ठूला ठूला संस्थालाई मात्रै चिनिदैन किनकि आज आएर जे जे कार्यहरू गरिन्छन् ती सम्पूर्ण कम्पनि मार्फत नै गर्ने प्रचलन दिनानुदिन बढ्दो रहेको छ । यसर्थ जनतासँग प्रत्यक्ष सरोकार राख्ने बैङ्ग, फाइनान्स, को-अपरेटिभ र इन्स्योरेन्स कम्पनिहरू बजारमा उल्लेख संख्यामा रहेका छन् । जसले कानूनको निर्देशन बमोजिम चल्छन् । यसरी सिंगो अर्थतन्त्रलाई नै थेग्ने गरी विभिन्न व्यवसायहरू सञ्चालन गर्ने कम्पनिहरू गाभने र गाभिने सम्बन्धी प्रभावकारी नीति र नियम र कानूनको अभाव छ त्यसैले यस सम्बन्धी थप व्यवस्था गरी कम्पनि ऐन २०६३ मा कम्पनि गाभने र गाभिने सम्बन्धी पूर्ण रूपमा व्यवस्था गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

सन्दर्भसामाग्री:-

- नेपाल राष्ट्र बैडल अवधिको विश्व व्यवसायहरूको विशेषाङ्क २०७९
- Nepalkanoon.com

२ लाख भन्दा धेरै ग्राहकहरूले रुचाएको RBB Mobile Banking अब बनेको है Smart !

- SMS र Internet द्वारा वाट चल्ने
- आपलो खाताको हरयल बालकारी लिने सरल तथा सुरक्षित माध्यम
- RBB को कुनै पति खाताका साथै अन्य ४०+ बैंकहरूमा भोवाइलबाटे रकम स्थानावरण बन्न सकिन्दै
- NIC/Ncell को Topup मा पाउलुलेस् २% छुट
- आपू बनिकाको खाता तथा ATM स्थाप देई तुरन्तै पता लाउलुलेस्
- घरमै घरसी बर्बुलोस् Dish Home तथा अन्य शुपै सुविधाहरूको Payment

Rastriya Banijya Bank Ltd.
Central Office: Singhadurbar Plaza, Kathmandu
Tel: (977-1) 425-2595
Fax: (977-1) 425-2921
E-mail: rbb.info@rbbl.com.np

Technology provided by

Satisfied Employees for Successful Banking Business.

Roshan Pokharel

Deputy Manager, Nepal Bank Ltd.

The banking sector plays an increasingly important role in the economy of a country. It is considered as a catalyst for the development of economy. Efficient and stable financial sector is prerequisite for sustainable economic development. Without efficient and stable financial sector economic development is nothing more than day dreaming.

Banks create credit, by nature they are profit oriented organizations; thus customer satisfaction is the most dominating issue for the success and survival of the banks. In today's global competitive environment maintaining standard customer satisfaction level is really a tough job. Due to difficulty in product differentiation the task becomes more challenging for the service industry like banking. After the transformational growth of banking sector in Nepal since the establishment of JVs. Situation of throat cut competition is in the market place, which has pressurized the bank management doing something to maintain the satisfaction level of customers'. Till date there are altogether 195 banks and financial organizations including 29 commercial banks in operation. It's a big number for a narrow market of us. Business opportunities are less; most of the lending is on unproductive sectors like real estate and other consumer typed products. At one side banks are operating in highly competitive environment and at other; consumers are becoming highly demanding. Sharp pace of globalization, education level as well as proximity in international issues has increased the awareness level of the customers. Consumers are well informed about their rights. In this situation maintaining customer's satisfaction level is not so easy to accomplish.

Customers of modern time seek increasingly higher level of service quality as well as respect and value. For other service companies too (not only for banks), staying competitive in the new market environment means not

only offering products at reasonable prices but also tailoring these products to meet individual customers' needs. Some Banks have moved quickly to take advantage of this market shift. For success they constantly increased the service quality. High quality service increases the rate of customer retention, helps to attract new customers, increase productivity, expands the market share, reduces operating cost as well as increases employee morale. For the higher level of service quality, these banks have trained and empowered employees directly involved in service delivery to undertake a broad range of tasks. They have given priority minimizing employee turnover on the theory that; employees with long tenure better understand both a firm's customers and its internal work processes and so are better able to meet individual client's needs. But most have been slow to redesign work practices. They continue to rely on an "industrial model" of service delivery. They have organized work so as to tolerate low skills and short employment tenures and continue to concentrate on cutting costs rather than adding value.

By thinking mainly about pricing, most bank management has invested minimally in their employees. They have not taken training and development as a strong tool for maintaining skilled manpower which in turn establish a cool customer relation enhancing the customer satisfaction level. Though the current monetary policy has suggested investing minimum 3% of employee expenses compulsorily in training and development of the employees. Downward pressure on wages, minimal training expenditures, and heavy use of short time workers (interns/trainees) have reduced personnel costs and maintained management's flexibility to cut the work-force when demand slackens. But this will have chances to hamper the service quality with different dimensions in long run.

Firms' failure to compete on quality,

have focused on managerial decision making. Unwarranted faith in the powers of information technology, a commitment to scientific management, and historical antipathies between management and employees are all said to have discouraged management from designing their competitive strategies around high-skill and high-quality organizations. In this view, reorienting business strategies to take advantage of customers' new quality consciousness is assumed to be primarily a function of changing managerial attitudes. Once bank management understands the importance of customization to their competitive success, they will simply rewrite their human resource policies and practices which will benefit the entire industry. This will help sustainable development of banks in Nepal. For this the bank management should have the motto - Satisfied employees leads to satisfied customers

Satisfied employees help to produce satisfied customers. Satisfied employees are likely to assist customers with a more pleasant demeanor and a higher level of customer service. This creates a more satisfying customer experience, increases customer loyalty, and ultimately drives increased profitability. Conversely, low employee satisfaction and overall low employee morale can negatively affect bank's operations greatly, causing dissatisfied customers and hurt profitability. Any service business, including bank business, needs to focus efforts on front-line service staff – those employees that have direct, daily contact with customers. The connection between front-line employees and customers should be at the center of management attention. Management needs to take into consideration the additional factors that yield profitability at every level in the organization, including: investment in good, quality workers; technology that supports front-line employees; concrete recruiting and training practices; and compensation linked to employee performance.

When we provide employees with the tools and skills they need, employee satisfaction rises as does the ability to service customers better. Employee satisfaction raises employee productivity, and higher productivity means greater service and value to your customers. This value leads to increased customer satisfaction and loyalty, which promotes profitability and success in continuous manner.

There is a growing number of organizations that place employees and customers at the forefront of the business. These organizations understand that satisfied employees are more likely to go the extra mile to service a customer. If employees feel appreciated and valued, they will likely be more pleasant and show a greater willingness to assist each customer and ensure each customer interaction is handled in accordance with the high standards set forth by the organization. For strengthening the employees' satisfaction the banks should modify its HR policy considering employee satisfaction rather management's ease. There should be higher chances to grow together with win-win situation, both management and employees. Management can use these three strategies to broaden employee's chances to grow without quitting their jobs this will help maintaining employee satisfaction level. In turn organization will be benefitted from lesser employee's turnover.

Competence-Based Career Ladders.

The management should broaden

front-line employees' responsibilities and improve their opportunities and incentives for learning skills. Banks with a transaction-oriented strategy have assumed low skills and high turnover as a given and sought to build service strategies around narrow jobs filled by interchangeable employees.

Modularized Training for High-Skill Positions.

The management should create modularized training for high-skill positions. If the problem for lower-level bank employees has been too little training and career development, the reverse has been the case for graduate training programs, which often require heavy up-front investment and lengthy, unproductive classroom time. In an environment with high levels of poaching, this type of training program is generally not cost effective because new recruits become easy prey for competitors.

Priority on Internal Promotion.

A third strong strategy will be shift toward more internal promotion. As a natural response to the difficulties they have experienced retaining their own trainees, most banks have relied heavily on external recruiting for high-skill positions, an imperfect solution. Existing employees see their chances for upward mobility blocked and look to the outside labor market for opportunities.

Conclusion:

Satisfied employees lead to satisfied customers. The management should change its HR policy considering the customer's satisfactions rather ease of it. Satisfied employees are the most valuable jewels in every organization. They are essential elements of survival and success of business. For increasing employee's satisfaction level the management can do lots of things beside mentioned above. The management should care its employee's quality of life at work, should avoid micro-management, recognize and praise good work; positively challenge employees etc. are some examples of them. This will increase employee's productivity as well as competency of them. Studies have shown happy employee's take 66% less sick leave and are good for team work.

References:

1. B. Pine, D. Peppers, and M. Rogers, "Do You Want to Keep Your Customers Forever?", Harvard Business Review, volume 73, March–April 1995, pp. 103–114.
2. N. Venkatraman, "IT-Embedded Business Transformation: From Automation to Business Scope Redefinition," Sloan Management Review, volume 35, Winter 1994, pp. 76–77;
- 3 Journals of Brent Keltner and David Finegold
- 4 Other sites and numerous books

नेपाल बैड्को आधिकांश शेयर...

व्यक्तिगत करीयर (career) को हिसावले मैले राम्रै फड्को मारेको हुनसक्छ, तापनि मैले गरेको प्रयास र बैड्कमा मेरो आफ्नो भूमिका एंवं प्रगतिप्रति म सन्तुष्ट छुइन्।

नेबियु सन्देश : अन्तमा तपाईंको भन्नैपैर्ने कुरा केही छ कि? अनि हाम्रा पाठकवर्गलाई र के सन्देश दिन चाहनु हुन्छ?

उत्तर : भन्नलाई धेरै कुराहरू छन् तर छोटोमा मलाई लागेको के हो भने, बैड्को उच्च पदाधिकारीहरूमा बैड्क सञ्चालन सम्बन्धमा स्पष्ट सोच र रणनीतिक क्षमता (strategic capability) नहुनाले नै बैड्क र कर्मचारी संघै अलमलमा रहने गरेको छ

भने युनियनहरूले पनि संस्थागत स्वार्थलाई दोश्रो प्राथमिकता मात्र दिने गरेको प्रष्ट छ। त्यसैगरी मुख्यतः नयाँ पुस्ताले पर्याप्त सकारात्मक भूमिका (positive& assertive role) खेल नसकेको तथ्य पनि स्पष्ट छ। यी ३ वटै पक्षले बैड्क विकासको सवाललाई पहिलो प्राथमिकतामा राखी सकारात्मक भूमिका खेल्नु जरुरी देखिन्छ। खासगरी मैले धेरै पहिला देखिं नै नयाँ पुस्ताका कर्मचारीहरूलाई हरेक अवसरमा नछुटाईकन केही भन्न खोजेको थिएँ। मलाई प्रधान कार्यालय र उच्च पदाधिकारीहरूको सोचाई, कार्यक्षमता र अवस्थाबारे राम्रो अवगत भएको हुँदा कतिपय निर्णय वा कामगाराइको तौरतरिका माथि तार्किक हस्तक्षेप (logical interference) गर्ने बानी गर्न हौसला दिन्ये। र

निरन्तरको यस्तो सकारात्मक प्रयासले बैड्कमा एउटा सहि संस्कार र अभ्यासको विस्तारै स्थापना हुन मद्दत पुरदथ्यो भने अर्कोतर्फ नयाँ पुस्ताले समग्र व्यवस्थापन प्रकृयामा उचित सहभागी हुन पाउँथ्यो। केही हदसम्म त भयो तर ती अधिक तर व्यक्तिगत स्वार्थबाट प्रेरित हुनगयो। बाँकी पुरानै संस्कारलाई आत्मसात् गरी बैड्क व्यवस्थापन प्रकृयाका विसंगतिहरूलाई बढावा दिनपुगे।

जे भएपनि, अब बैड्को अगाडिको बाटो नयाँ पुस्ताले नै बनाउनुपर्ने हुँदा पूर्ण जिम्मेवारीपुर्वक बैड्को यथास्थितिको संस्कृति (culture) मा आमुल परिवर्तन (radical cultural change) ल्याउने छ भनी आशा चाहिं गरौ।

अम नेतृत्व हिजो ! आज !! भोलि !!!

पि.एल. जोशी

देशमा २००७, २०१७ र २०३६
सालको आन्दोलनपश्चात् २०४६ सालको
जनआन्दोलनबाट प्रजातन्त्र स्थापना हुँदै
देशमा प्रजातन्त्र, लोकतन्त्र हुँदै २०६२/६३
को आन्दोलनबाट राजतन्त्रको अन्त र
गणतन्त्रको स्थापना भयो । तर पनि देशमा
अझै प्रजातन्त्रको अभ्यास, मानव अधिकारको
संरक्षण र ट्रेड युनियनको विकास र संरक्षण
गर्न श्रमिकहरू एकताको नाममा अनेकतामा
विकास हुँदै राजनैतिक दलका नेताहरूले लाभ
लिइरहेका छन् । तिनका भातृ संगठनका
अगुवाहरूले आ-आफ्नो मर्यादालाई कायम
गर्न सफलताका साथ कार्यान्वयन गरी
आफ्नो नीति, उद्देश्य र सिद्धान्तलाई बन्धक
बनाई नारामा मात्र सिमित र संगठित गरी
अनेकतालाई एकताको बुलन्द आवाजलाई
श्रंखला स्वरूपमा प्रकट गरिराखेका छन् ।

हिजोका आन्दोलन श्रमिकहरूको स्वच्छ हक हित र अधिकारलाई मुख्य एजेण्डाका रूपमा उठाइन्थ्यो भने आज एकताको रूपमा अनेकतालाई प्रोत्साहन दिई राजनैतिक रूपमा नृत्य प्रस्तुत गरिरहेका छन् । राजनैतिक नभई श्रमिकहरूको एकताको भावनालाई बोध दिई एकतास्वरूप प्रस्तुत भएता पनि भित्री रूपमा राजनैतिक नीति, विचार, परिभाषालाई परिमार्जन गरी राजनैतिक स्वार्थ सिद्ध गरिरहेका छन् । जसले गर्दा हिजो कुनै राजनैतिक आस्था र स्वार्थ विचार नभई श्रम

एकता नै श्रम शक्तिको रूपमा विश्लेषण गर्दा नै २०४६ सालको जनआन्दोलन श्रमिकहरूको शक्ति र एकताको बलले नै आन्दोलन शिर्ष विन्दुमा पुग्न सफल भई मुलुकमा प्रजातन्त्र पुनर्स्थापना भयो ।

तर, आज ती श्रमशक्तिलाई राजनैतिक पार्टी र नेताहरूले धज्जी उडाउदै विभिन्न नारा, नीति र विचारमा मात्र सिमित पादै श्रमिकहरूलाई आ-आफ्नो विचारमा भागवण्डा गरी श्रमशक्तिलाई एकताको नाममा अनेकतामा विभाजन गरेको कारण श्रम एकता दुहुरो बनेको छ । साथै श्रम आन्दोलन ले जतिसुकै उचाई लिएता पनि एकताको अभावले सिथिल हन् परेको छ ।

हिजोका दिनमा श्रम आन्दोलन हुँदा
श्रमको जायज मागलाई पूरा गर्न आन्दोलन
र वार्ता एक-अर्काका पूरक अर्थात् एक
नदिका दुई किनारा भई आन्दोलन जारी
हुँदा श्रमिकहरूको जायज माग पूरा गर्न
व्यवस्थापन घुँडा टेक्न बाध्य हुथ्यो, तर आज
श्रमिकहरूको जायज मागलाई सम्बोधन गर्न
शिखरमा पुगिसकेको आन्दोलनलाई पनि
स्थगित गरी वार्ता गर्न श्रमिक नेतृत्वहरूले
हताश मनसाय बोकेका छन् र आन्दोलनलाई
स्थगित गरी वार्ता गर्न व्यवस्थापन समक्ष
टेबुलमा पुग्छन् भने आन्दोलनको लक्ष्य कहाँ
पुग्छ ? श्रमिकहरूको जायज माग सम्बोधन
गर्न गराउन नेतृत्वहरू सक्षम हन सक्छ ?

युनियनहरूको हिजोको अस्तित्व र आजको अस्तित्व कहाँ पुग्यो ? यी सब श्रमिक नेतृत्वको अहम्, असक्षमताको कारणले गर्दा नै श्रमिकहरूको अस्तित्व खस्किरहेको छ । हिजो बाजेको पालामा घूर भात खाएको, अहिले हात सुँध्ने उखान जस्तै भझरहेको छ ।

अहिलेका श्रमिक नेतृत्व वर्गहरूले भोलिका श्रमिकहरूको लक्ष्य, उद्देश्य र सिद्धान्तलाई नीतिविहीन इतिहास निर्माण गर्ने वातावरणको सिर्जना नहोस, प्रतिरक्षा र श्रमिक नीति, उद्देश्य र सिद्धान्तलाई अभ्यासमान गर्न भोलिका लागि आजै हिजोका समयलाई अवलोकन गरी श्रमिकहरू कुनै राजनैतिक दल, नेता, श्रमिक नेतृत्वहरूको क्रियाकलापमा चनाखो भई अवलोकन गरी आ-आफ्नो मष्टिष्ठकबाट सही मूल्याङ्कन गरी एक स्वच्छ, सिद्ध, स्वतन्त्र श्रमिक भावना जागृत गराई श्रमिक एकता नै आजको आवश्यकता महसूस गरी हिजोका दिनलाई सम्भन्ना गरी भोलिका समयलाई जोगाओ, अन्यथा श्रमिक एकता आजको आवश्यकता खाली राजनैतिक सिद्धान्त र विचारलाई टेवा दिनु बाहेक अन्य कुनैपनि श्रमिकहरूको जायज मागलाई सम्बोधन गर्ने कार्यमा सफलता हासिल गर्न सकिदैन। भोलिका दिनमा श्रमिकका अस्तित्व के हुनेछ? श्रमिक नेतृत्वले भोलिका श्रमिक पुस्तालाई के अस्तित्व हस्तान्तरण गर्नेछ? यो समयको प्रतिक्षामा छ।